

ასპინძის სახელოები

ასპინძის მუნიციპალიტეტი * ივლისი. 2023 * (5)88

ახალგაზრდა არქეოლოგთა ვარძიის XIV საერთაშორისო კონფერენცია

2023 წლის 1-5 ივნისს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის არქეოლოგიის ინსტიტუტის ორგანიზებით ვარძიაში ჩატარდა ექვთიმე თაყაიშვილის დაბადებიდან 160 წლისთავისადმი მიძღვნილი ახალგაზრდა არქეოლოგთა ვარძიის XIV საერთაშორისო კონფერენცია. ბატონი ექვთიმეს მთელი ცხოვრება და მოღვაწეობა ერისათვის თავდადებული ადამიანის სანიმუშო ბიოგრაფიაა, რის გამოც იგი ქართულმა ეკლესიამ წმინდანად შერაცხა.

ვარძიის კონფერენციაში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გარდა მონაწილეობა მიიღეს ინსბრუკის (ავსტრია), ბრნოს (ჩეხეთი), ოქსფორდის (ინგლისი), კა'ფოსკარის (იტალია), იენის (გერმანია), ედინბურგის (შოტლანდია), ბუდაპეშტის (უნგრეთი), ბორდოს (საფრანგეთი) უნივერსიტეტების და სხვა ინსტიტუტების წარმომადგენლებმა.

ვარძიის კონფერენციისადმი ინტერესი ყოველწლიურად იზრდება. კონფერენციაზე განხილული იყო არქეოლოგიაში დამკვიდრებული თანამედროვე მიდგომები, ინტერდისციპლინარული კვლევები ნეოლითიდან მოყოლებული ქრისტიანული პერიოდის ჩათვლით.

კონფერენცია 14 წლის წინ დაარსდა ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული ფაკულტეტის არქეოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორის პროფესორ ვახტანგ ლიჩელის ინიციატივით, რომელიც დღესაც ხელმძღვანელობს ამ კონფერენციას. ამ საერთაშორისო კონფერენციების დაარსების მიზანი იყო ქართველი სტუდენტების

საერთაშორისო სამეცნიერო წრეებში ინტეგრირება. ამის გამო, კონფერენცია ტარდება ინგლისურ ენაზე და ხელს უწყობს ქართველი სტუდენტების მიერ მიღწეული გამოკვლევების საერთაშორისო სამეცნიერო დონეზე გატანას.

პროფესორმა ე. ლიჩელმა აღნიშნა, რომ სწორედ ამ ურთერთობების შედეგია ის, რომ წარმატებული ქართველი სტუდენტები მონაწილეობენ არა მხოლოდ ინგლისში, გერმანიაში, აშშ-ში, იტალიასა და სხვა ქვეყნებში გამართულ კონფერენციებში, არამედ არქეოლოგიურ გათხრებს ანარმოებენ უცხოეთის ქვეყნებში. ახალგაზრდა არქეოლოგების წარმატების საუკეთესო მაგალითია ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის არქეოლოგიის ინსტიტუტის დოქტორანტი დავით ნასყიდაშვილი, რომელმაც გენტის უნივერსიტეტში (ბელგია) გამართულ კონკურსში გაიმარჯვა, გახდა ამ უნივერსიტეტის არქეოლოგი-მკვლევარი და ამჟამად, იუნესკოს

პროგრამით კვლევებს ახორციელებს ინდოეთში. დავით ნასყიდაშვილის ოჯახის ისტორია ასპინძის რაიონის სოფ. ნაქალაქევს უკავშირდება.

შეხვედის თვითმმართველობის წახმომადგენლებთან

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს – სსიპ „საინფორმაციო ცენტრი ნატოსა და ევროკავშირის შესახებ“ – მიერ ქვეყნის ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის ინფორმირებულობის გაზრდის მიზნით ასპინძის საინფორმაციო ცენტრის მიერ 29 ივნისს დაბა ასპინძაში გაიმართა სამიზნე ჯგუფების სპეციფიკაზე მორგებული საინფორმაციო შეხვედრა ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლებთან.

შეხვედრაზე ცენტრის მიერ მოწვეული იყო სპიკერი, სამხედრო ექსპერტი გიორგი ცხვიტავა, რომელმაც ისაუბრა ნატო-საქართველოს ურთიერთობებსა და არსებული თანამშრომლობის მნიშვნელობაზე.

შეხვედრის მიზანი იყო მათი ცოდნის გაღრმავება დასავლური ღირებულებების, ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის მნიშვნელობის, არსე-

ბული შესაძლებლობებისა და გამოწვევების შესახებ, ასევე, მათი აქტიური ჩართულობის ხელშეწყობა ინტეგრაციულ პროცესებში.

საინფორმაციო ცენტრი, წლის განმავლობაში, რეგულარულად მართავს სხვადასხვა საინფორმაციო და საგანმანათლებლო-შემეცნებით ღონისძიებებს.

მუნიციპალიტეტის საკრებულოში

მიმდინარე წლის 16 ივნისს გაიმართა მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მორიგი სხდომა.

საკრებულოს სხდომის ფარგლებში დეპუტატებმა განიხილეს დღის წესრიგით გათვალისწინებული შემდეგი საკითხები:

1. „ასპინძის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს რეგლამენტის დამტკიცების შესახებ,“ ასპინძის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2014 წლის 14 ივლისის №9 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე;
2. ხელშეკრულებაზე თანხის დამატების შესახებ, ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერისათვის თანხმობის მიცემის თაობაზე.

დეპუტატებმა საკითხები ხმათა უმრავლესობით დაამტკიცეს.

საკრებულოს იურიდიულ საკითხთა კომისიის თავმჯდომარემ გიორგი ჯვარიძემ დეპუტატებს მიანოდა ინფორმაცია:

1. სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მიერ 2023 წელს დამტკიცებულ 2020-2021 წლებში მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების დაფინანსებისა და სამშენებლო სამუშაოების გამარტივებული შესყიდვების შესაბამისობის აუდიტის ანგარიშის შესახებ.

მამა ბერიძე

ხიზაბავრასა და ივერიაში შიდა გზების რეაბილიტაცია მიმდინარეობს

სოფელი ხიზაბავრა ასპინძის მუნიციპალიტეტში ერთ-ერთი უძველესი სოფელია, ხოლო ივერია მეოცე საუკუნის მიწურულს ახლად შექმნილი სოფელია. თუმცა ადგილობრივი ხელისუფლება მათი ნორმალური საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის ერთნაირ პრობლემა აღარ უნდა იყოს საგზაო ინფრასტრუქტურაზე, შიდა განათებაზე, სასმელ თუ სარწყავ წყალზე, მაგრამ მემკვიდრეობით ამ სოფლებს ბევრი პრობლემა გადმოჰყვა ქვეყანაში სისტემური ცვლილებების შემდეგ და გასაკეთებელ-განახორციელებელიც მეტი გამოჩნდა ვიდრე ამას წარმოვიდგენდით. მაგრამ სოფელი ერთ დღეში არ შენდება და უკანასკნელ ხანს მართლაც კარდინალური ცვლილებების მომენი გავხდით. კერძოდ, ორივე სოფელში მიყვანილი იქნა ადმინისტრაციული ცენტრთან დამაკავშირებელი მოასფალტებული გზები, დამონტაჟდა გაზგაყვანილობა, მოხსნილია სოფ-

ლად დასუფთავების პრობლემა, ასევე მოეწყობა შიდაგანათებები და ა.შ. ახლახან კი ორივე სოფელში კიდევ ერთი უმნიშვნელოვანესი პროექტის განხორციელება დაიწყო, კერძოდ, შიდა გზების სარეაბილიტაციო სამუშაოები. სოფელ ხიზაბავრაში პროექტით დაგეგმილია ასფალტობეტონის საფარის და სხვა საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწყობა, რომლის სახელმწიფო ღირებულება 440 416 ლარს შეადგენს. სოფელ ივერიაში კი განსაზღვრულია ასფალტობეტონის საფარისა და სხვა საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწყობა, რომლის სახელმწიფო ღირებულება 995 800 ლარს შეადგენს. პროექტი გარდამავალია და განსაზღვრულ ვადებში დასრულდება. სამუშაოებს ტენდერში გამარჯვებული კომპანია შპს „საგზაო სამშენებლო სამმართველო N2“ აწარმოებს.

გილორჯვა

ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერია და საკრებულო მუნიციპალიტეტში შემავალ ყველა საბავშვო ბაღის მომავალ ბირველ კლასელს უფლოცავენ ბაღის დამთავრებასა და ცხთვრების ახალ ეტაპზე გადასვლას. თქვენ ხართ ჩვენი ქვეყნის მომავალი, ჩვენთ პატივით, ყველა თქვენგანს ვისურვებთ უდიდეს წარმატებას ცხთვრების ამ ახალ ეტაპზე.

პატივისცემით, მუნიციპალიტეტის მერი როსტომ მამრაველიძე, საკრებულოს თავმჯდომარე გუსნიკი ბერიძე

სტუმრად ყველაზე პატარებთან

ბავშვთა დაცვის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერმა როსტომ მამრაველიძემ, მერის მოადგილემ ლევან ბერიძემ, საკრებულოს თავმჯდომარემ ბესიკ ბერიძემ ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებთან ერთად, მუნიციპალიტეტში შემავალი სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების აღსაზრდელები მოინახულეს. პატარებს ბავშვთა დაცვის საერთაშორისო დღე მიულოცეს და სათამაშოებით დაასაჩუქრეს. ბავშვთა დაცვის საერთაშორისო დღე პირველად 1950 წლის 1 ივნისს აღინიშნა და ერთ-ერთი უძველესი საერთაშორისო დღეა.

მიმდინარეობს შიდა დამაჯავშირებელი გზის სხედი ხეაბილიტაცია

როგორც ჩვენი გაზეთის მკითხველებმა იციან, გასული საუკუნის 70-იანი წლების მიწურულს იმუშაინდელი ხელი-სუფლების გადაწყვეტილებით ასპინძის რაიონში ინტენსიურად დაიწყო მალაქითიანი აჭარის რეგიონებიდან (ძირითადად ხულოს რაიონიდან) მოსახლეობის გეგმიური წესით ჩამოსახლება, რომელთაგან ნაწილი სოფელ ოშორაში ჩაასახლეს, ე.წ. სოფლის ქვედა უბანში. იმის მიუხედავად, რომ სახელმწიფომ ახალმოსახლეებს დიდი დახმარება გაუწია საცხოვრებელი სახლების მშენებლობის საქმეში, სამწუხაროდ, ბევრი არაფერი გაკეთებულა სოფლის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებისათვის, მოუწესრიგებელი შიდა გზები დიდ პრობლემებს უქმნიდა ახალმოსახლეებს და უამინდობის დროს შეუძლებელი იყო გადაადგილება. დროთა განმავლობაში, კერძოდ, უკანასკნელ ათწლეულში ბევრი სასიკეთო ცვლილებები მოხდა ადგილობრივი მოსახლეობის სასარგებლოდ. პირველ რიგში მოწესრიგდა სოფლის შიდა გზები, მოიხსნა განათების და სასმელი წყლის პრობლემა, ახლახან კი დაიწყო მეტად მნიშვნელოვანი პროექტის განხორციელება, რაც ითვალისწინებს სოფლის ზედა უბნისა და ქვედა უბნის უმოკლესი დამაკავშირებელი შიდა გზის რეკონსტრუქციას, რაც ძირითადად ითვალისწინებს მდინარე ოშორულას გასწვრივ გზის დიდი მონაკვეთის კეთილმოწყობას თანამედროვე სტანდარტების დონეზე. პროექტის ფარგლებში მოეწყობა ასფალტობეტონის საფარი, გზის საყრდენი კედელი და სხვა საგზაო ინფრასტრუქტურა. საგულისხმოა ისიც, რომ ამ პროექტის განხორციელებისათვის მნიშვნელოვანი ძალისხმევა გამოიჩინა მუნიციპალიტეტის მერიამ და ამ სოფლის მოსახლეობისათვის დიდი საშვილიშვილო საქმის განხორციელება გადამწყვეტია, რაც დიდ ფინანსებთან არის დაკავშირებული.

სამუშაოებს ტენდერში გამარჯვებული კომპანია შპს „არალი“ აწარმოებს და პროექტის სახელმწიფო ღირებულება 982 999 ლარს შეადგენს. პროექტი გარდამავალია და განსაზღვრულ ვადებში დასრულდება.

მიმდინარეობს წყალსადენის რეაბილიტაცია

ასპინძის მუნიციპალიტეტის სოფელ ძველისა და ჭობარეთის სასმელი წყლის მილსადენის ქსელის რეაბილიტაცია მიმდინარეობს. პროექტით გათვალისწინებულია სასმელი წყლის მილსადენის ქსელის რეაბილიტაცია, რომლის ფარგლებშიც იცვლება მაგისტრალის გარკვეული

მონაკვეთი. დაგეგმილია არსებული შენობის რეაბილიტაცია, საქლორატოროს და შენობის გარეთ ახალი რკინაბეტონის რეზერვუარის მოწყობა. სამუშაოებს „ნდს მშენებლობა“ აწარმოებს და მისი სახელმწიფო ღირებულება 399 399 ლარს შეადგენს.

მშენებლობა აქტიურ ფაზაშია

ასპინძის მუნიციპალიტეტის სოფელ თმოგვში საბავშვო ბაღის მშენებლობა აქტიურ ფაზაში შევიდა. პროექტის ფარგლებში ახალი ორსართულიანი საბავშვო ბაღი შენდება, რომელიც გათვლილია სამოც აღსაზრდელზე და დაკომპლექტდება შესაბამისი პერსონალით. პროექტით გათვალისწინებულია ბავშვთა სათამაშო და საძინებელი ოთახების, სველი წერტილების, დარბაზის, პერსონალის, ექიმის ოთახისა და საწყობის მოწყობა. ასევე ეზოს სრული რეაბილიტაცია. ასპინძის მუნიციპალიტეტის სო-

ფელ თმოგვის ახლად აშენებული თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი შენობით ისარგებლებენ როგორც ადგილობრივი სოფლის, ასევე ნაქალაქევის, ფიის და მირაშხნის აღსაზრდელები. ბავშვთა ტრანსპორტირებას ა(ა)იპ ასპინძის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანება უზრუნველყოფს. სააღმზრდელო დაწესებულების მშენებლობას ტენდერში გამარჯვებული კომპანია შპს „კ-კომპანი“ აწარმოებს, რომლის სახელმწიფო ღირებულება 831 800 ლარს შეადგენს.

კულტურა

„საქართველოს ისტორიას რომ გავცნობ, ნამდვილად ღმერთს იწამებ, რადგან არანაირი ობიექტური საფუძველი იმისა, რომ ამ ერს აქამდე მოეწონა, უბრალოდ, არ არსებობს“, - ბრძანებდა დევიდ მარშალ ლენგი, - ცნობილი ინგლისელი კავკასიოლოგი, ისტორიკოსი და ლიტერატურათმცოდნე. ეს ერთ-ერთი, მრავალთა შორის საქართველოს ისტორიაში ღრმად ჩახედული უცხოელის ნააზრევია, მაგრამ, უფრო შორს რომ წავიდეთ, ისინი არამარტო აღიარებს საქართველოს გმირულ ისტორიას, არამედ იმასაც, რომ ქართველმა ერმა მსოფლიო ისტორიაში წარუშლელი კვალი დატოვა და მისი ფენომენის შესწავლა კიდევ ბევრი და მნიშვნელოვანი მოვლენის მოწვევას გვაგვხდის.

მოაღწია და დიდების შარავანდედით შემოსა ერის თავდადებულ მეფეთა თუ გამორჩეულ მამულიშვილთა სახელები, რომლებმაც საქართველოს გმირული ისტორია დაწერეს.

ურად მეორეხარისხოვან სუბიექტად იქცა. „სამშობლო დედის ძუძუთ არ გაიცვლება სხვაზედა“ - თითქოს აღარ ჟღერს ისე ეს სიტყვები, როგორც საუკუნის წინათ ჟღერ-

პინძის კულტურის ცენტრში წარმოადგინა ჩვენი გმირული მრავალსაუკუნოვანი ისტორიის ვრცელი მატრიანე - „ლიტერატურულ მუსიკალური კომპოზიციის“ სახით, გავერებულნი როგორც ქართულ, ასევე უცხოურ ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით. თითოეული ისტორიული წყაროს წარმოდგენის შემდეგ გულს მალამოდ ეფენებოდა მათ მიერ მალაღ პროფესიულ დონეზე შესრულებული მუსიკალური მონატრებული სამხმომავანი ქართული სალხური სიმღერები, ფაქტიურად ეს იყო ორ საათში ჩატებული - დასაბამიდან, საქართველოში რუსთა ბატონობის დამყარების წლებამდე, განვლილი საქართველოს დიდი ისტორიის წარმოჩენება. ბატონმა თემურმა „ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიციის“ არამარტო ბრწყინვალედ წარმოადგინა საქართველოს ისტორიული წარსული, - სარკინოზთა, ბი-

„ქართული ხმები“ ასპინძაში

რიაო,“ - ბრძანებს ილია. და ეს ასეცაა, რადგან ისტორიას არა მასები, არამედ პიროვნებები ქმნიან, რომელთა სწორი, მიზანსწრაფული ქმედებები განაპირობებს ქვეყნის ბედს. ისტორია ჩვენი გუშინდელი დღეა, განვლილი გაკვეთილია, საიდანაც სწორი დასკვნების გამოტანა გვამართებს, რათა ვისწავლოთ იმ შეცდომების გამოსწორება, რისი გათვალისწინებაც უკეთესი მომავლის შექმნისთვისაა საჭირო. ისტორიის ღრმად ცოდნა, უპირველესად, ხელისუფალთ მართებთ, რამეთუ წარსული შეცდომების ანალიზი მათ ჭირდებათ პრობლემების ჟამს ლაივრება რომ მოახდინონ და ერი მშვიდობიან გზაზე გაიყვანონ.

საქართველოს ისტორიას დღემდე ახსოვს ცოტნე დადიანის, მღვდელი თევდორეს, ცხრა ძმა ხერხეულიძის, 300 არაგველის და მრავალ სხვა დიდებულ ქართველთა გმირობა, რომელთა მხრებზე გადადიოდა ომების სიმძიმე. დღეს თითქოს დავივიწყეთ ჩვენი წარსული, მავანთა მიერ თითქოს გადაფასდა ჩვენი ისტორია, მაგრამ, უდღეურებმა ათასჯერ რომ შეურაცხყონ ჩვენი გმირი წინაპრების სახელები, სანთელ-საკმეველი თავის გზას მაინც არ დაკარგავს. ბოლო დროს, ეგერეგად შემოჭრილმა ლიბერალტულმა აზროვნებამ, სამხუხაროდ, მართლა დიდი საფრთხის წინაშე დააყენა ჩვენი ახალგაზრდობის ცნობიერება და იდენტობა, ზოგიერთ ურა პატრიოტსა თუ ვაი ქართველში დედასამშობლო, ფაქტი-

და, იქნებ იმიტომ, რომ „სხვა ხალხის ისმის აქ ფრიაბული“, - მშობლიური მიწის ცვრიან ბალახზე კი აღარ დგამენ ჩვენი პატარები ფეხს, არამედ სხვა ქვეყნის ბეტონის ქალაქებში ცხოვრებას ამჯობინებენ მამულუქებად ქცეული ჩვენი თანამემამულენი. მაგრამ არასოდეს უნდა დავივიწყოთ ისიც, თუ ვისი გორისანი ვართ! დიახ, უნდა გვახსოვდეს ბრძენი ქართველი კაცის ნათქვამი - „ხის სიმაღლე მიწის ზემოდან კი არ იზომება, არამედ - ფეხებიდან“, იმ ფეხებიდან, რაშიც ღრმად ჩავვახედო ახლახან ცნობილმა ვაჟთა ვოკალურმა ანსამბლმა „ქართულმა ხმებმა“ (ხელმძღვანელი თემურ ჭკუასელი), რომელიც საქართველოს ტელევიზიისა და რადიო მაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტთან ჯერ კიდევ 1985 წელს გოგი დოლიძისა და თემურ ჭკუასელის ინიციატივით შეიქმნა. „ქართული ხმების“ სიმღერები გამოირჩევიან ეროვნული თვითმყოფადობით, მაღალი პროფესიული კულტურით, თავისებური მანერით. მათ საქართველოს ყველა კუთხის უძველესი ხალხური სიმღერების გარდა თავის რეპერტუარში შეტანილი აქვთ ქართველ კომპოზიტორთა სიმღერები. ანსამბლმა თავისი არსებობის მანძილზე მრავალი ქვეყანა შემოიარა, დიდი აღიარება და სიყვარული მოიპოვა ათიათასობით თავყვანისმცემელში. დღევანდელი ანსამბლი თუმცა განახლებული სახითაა წარმოდგენილი, მასში მაინც ძველი თაობის მომღერლები ჭარბობენ. ამ დღეებში საყვარელმა ანსამბლმა ას-

ზანტიელთა, რომაელთა, არაბთა, თათარ-მონღოლთა, თურქთა თუ სპარსთა წინააღმდეგ ქართველთა შეუპოვარი ბრძოლების ისტორია, ფარნავაზის, ვახტანგ გორგასალის, დავით აღმაშენებლის, თამარის, დემეტრე თავდადებულის, ერეკლე მეორის და სხვათა უდიდესი დამსახურება ქართველი ერის წინაშე. მან ამ კომპოზიციის წარმოდგენითა და ისტორიული ფაქტების კონსტატაციით, განუსაზღვრელი ცოდნა გამოავლინა საქართველოსა თუ მსოფლიო ისტორიაში. ბატონ თემურის მიერ, თითოეულ კომპოზიციასში ცოცხალი სცენური ბატალიების ჩართვის შემდეგ, ალბათ, ვფიქობთ (და ეს მომავლის საქმეა) დიდებული ტელეფილმი შეიძლება შეიქმნას, რომელიც დიდ სულიერ საზრდოს მისცემს ჩვენს ახალგაზრდობას (და არა მარტო მათ), რომლებიც ეგერეგად განიცდიან მსგავსი ტელეფილმების სიმწირეს და ამით დიდი საშვილიშვილო საქმე გაკეთდება. აქვე დავეძენ, - კარგი იქნება თუ მანამდე საზოგადოებრივი ტელევიზია აღნიშნული „ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიციის“ მთლიან ჩანანერს მინაწდის ქართველ მაყურებელს. „ქართული ხმების“ მიერ წარმოდგენილი „ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიცია“ თითოეული მაყურებლისათვის იმითაც იყო საინტერესო, რომ ანსამბლის ათივე წევრი საქვეყნოდ აღიარებული მომღერალია და მათი სიმღერები დიდი ხანია შეიყვარა ქართველმა საზოგადოებამ.

აბთონდოლ ბერიძე

იესოს ღვთიუხი გემონყალების დღესასწაული ხიზაბავხის ყათოლიყუი ეკესიასში

დილით ნისლმა და ღრუბლებმა ხასიათი წამიხდინა, 16 ივნისი ხომ ჩვენი ეკლესიის დღესასწაულია, ძალიან ბევრ სტუმრებს ველოდებით და წვიმა კი ხელის შემშლელი აღმოჩნდა, მაგრამ საოცრებაც ხდება ხოლმე, 11 საათისათვის ნისლიც და ღრუბლებიც აიყარა და მზემ ძალუმად გადმოაფრქვია სითბო და სიხალისე ერთად. სტუმრები მართლაც ბევრი გვეწვია - ვარგავეიდან, საროდან, ასპინძიდან, ვალედან, ახალციხიდან, უდე-არალიდან, ივლიტიდან, გორის ბეთლემიდან, ქუთაისიდან, თბილისიდან და კახეთის ხიზაბავრიდან. წირვა ეპისკოპოსმა მეუფე ჯუზეპე პაზოტომ აღავლინა, წირვას ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერიც დაესწრო, რისთვისაც დიდ მადლობას ვუხდით. სტუმართა შორის ცნობილი სოციოლოგი, პროფესორი ემზარ ჯგენერაც იყო, რომელმაც სხვადასხვა დასა-

ხელების ლიტერატურაც გადმოგვცა. წირვის შემდეგ სტუმრებისათვის ჩატარდა სოფლის მოსწავლე-ახალგაზრდობის მონაწილეობით კონცერტი სადაც ქართული იყო სასოფლო კლუბის გამგე და მომღერალთა გუნდიც, უნდა აღინიშნოს, რომ კონცერტი გერ-

მანიდან ჩამოსულმა მოხალისეებმა მოამზადეს. შეხვედრის დასასრულს ხიზაბავრებმა ჩვეული სტუმარ - მასპინძლობა არ დაივიწყეს და მოწვეული სტუმრებისათვის საზეუმო სუფრა გაშალეს. უნდა აღინიშნოს, რომ მსგავსმა შეხვედრებმა სოფელ ხიზაბავრაში ტრადიციული ხასიათი მიიღო, რაც მორწმუნე ყათოლიკეთა შორის დიდ საზეიმო განწყობას ქმნის.

ჯემალ დათაშვილი

ხივეები ფეხმეხებს

წლევანდელი გაზაფხული საქართველოში ხშირი ნალექებით ხასიათდება. თითქმის ყოველდღეობა წვიმებმა თავისი უარყოფითი ზეგავლენა მოახდინა სოფლის მეურნეობის კულტურების განვითარებაზე. მომატებულმა ტენიანობამ, დაბალმა ტემპერატურამ და ხშირმა ღრუბლიანობამ მყარი ფონი შექმნა მცენარეთა დაავადების განვითარებისათვის. დაავადებები განვითარდა როგორც ერთწლოვან ისე მრავალწლოვან კულტურებში. სერიოზული პრობლემები შეექმნა კურკოვან, თესლოვან და კაკლოვან ხეხილს. არსებულმა კლიმატურმა პირობებმა სოფლის მეურნეობა რთული გამოწვევების წინაშე დააყენა, რაც გულისხმობს დაავადებებისაგან მიყენებული დანაკარგის შემცირებას ან ამ დაავადებების პრევენციას. ამისათვის არსებობს ორი მიდგომა: პროფილაქტიკა და მკურნალობა. პროფილაქტიკური ღონისძიებები იქ, სადაც შესაძლებელია, ჯდება უფრო იაფი და ჩვეულებრივ იძლევა ყველაზე კარგ ფრეექტს. სხვადასხვა აგროტექნიკურ საშუალებასაც შეუძლია დაავადებების პრევენცია; მაგალითად ამკარა ეფექტს იძლევა ნებისმიერი დაავადებული მასალის განადგურება ან სხვადასხვა კულტურის მონაცვლეობა სივრცესა და დროში, ნათესებში პათოგენების გავრცელების თავიდან აცილებისთვის. ზოგიერთი დაავადების გამომწვევი ორგანიზმები ვრცელდება სხვა ორგანიზმების დახმარებით (გადამტანი მწერები, სარვევლები). ასეთ შემთხვევებში უმჯობესია მათთან ბრძოლა. ნათესი ფართობების დათვალიერებისას ამ ეტაპზე მკვეთრად მომატებული დაავადებათა რისკი: ფიტოფტოროზი, პამიდვრის სეპტორიოზი, ანუ თეთრი ლაქიანობა; მაცროსპოროზი, ანუ რუხი მშრალი ლაქიანობა, რომელიც ძირითადად ზაინებს ძალყურძენისებრთა ოჯახის წარმომადგენლებს: კარტოფილს, პამიდორს, წინაკას და ბადრიჯანს. შესაბამისად მათთან

ბრძოლის მეთოდიც ერთნაირია. შეინიშნება კიტრის კუთხოვანი სილაქვე, ჭრაქი. ფიტოფტოროზის საწინააღმდეგოდ, როგორც სხვა სოკოვანი დაავადების წინააღმდეგ გამოიყენება ფუნგიციდები, რომლებსაც სისტემური მოქმედება აქვთ. ისინი აღწევენ მცენარის შგნით. ამიტომაც ისინი სწრაფად ახდენენ სოკოვანი ინფექციების ლეკვირებას. სასურველია გამოყენებული იყოს სპილენძის შემცველი ფუნგიციდები. ხეხილოვან კულტურებზე შეინიშნება: ვაშლის ქეცი, ატმის ფოთლის სისუჭიჭე, ხეხილის ბაქტერიული სიდამწვრე, კურკოვანთა ფოთლების სილაქვე, ანუ კლასტროსპოროზი. კაკალზე შეინიშნება: ბაქტერიოზი, ყავისფერი ლაქები (ფილოსტიკოზი), კაკლის მჭექა ტკიპა, ბუგრები და ასე შემდეგ. ამ დროს ხეხილის ნარგავები პირველ რიგში უნდა გავათავისუფლოთ სარვეულა ბალახებისაგან, რათა ამ მავნებელ დაავადებების წყაროს სწორედ ეს უკანასკნელი წარმოადგენს, ხოლო შემდეგ, შექმენისდაგვარად, დავამუშაოთ ქიმიური პრეპარატებით.

ოლღა ბერიძე, საინფორმაციო საკონსულტაციო ცენტრის წამყვანი სპეციალისტი

მატიანე

ქველი ასპინძის ერთ-ერთი უბანი. ნახ. რომარტ ბერიძისა

სახური მდიდრის რაჯები

1. ენაზე თეთრი ფერის ნადები კუჭის დაავადების ნიშანია; რუხი ფერის ნადები - კუჭქვეშა ჯირკვლის დაავადების; ყვითელი ფერის ნადები სანაღვლე სისტემის დაავადების ნიშანია; მოლურჯო ფერის ნადები გულის დაავადების ნიშანია. 2. შავი ყურძნის ან მისი წვენის მიღება ორგანიზმში სპობს თრომბის წარმოქმნას; 3. თვალის ქვეშ არსებულ სილურჯეს მკურნალობენ ცივ წყალში დასველებული საფენის დადებით; თუ უმადობა განუხებთ: ალოეს ფოთლების წვენი დალიეთ ჩაის კოვზით დღეში სამჯერ; საჭმლის მონელების გასაუმჯობესებლად დაჭერით წვრილად 50 გრამი ალოეს ფოთლები (წინასწარ მოაცილეთ ეკლები), დაკეპდლ მასალას დაასხით 100 გრამი ადუღებამდე მისული თაფლი, 24 საათის შემდეგ განურეთ და დალიეთ ნელთბილი ყოველ დღით ერთი ჩაის კოვზი, ჭამამდე ერთი საათით ადრე; გადამღობის მოსახსნელად და გულის კუნთის გასამაგრებლად, ასევე თავის ტკივილის თავიდან ასაცილებლად: - ერთ ჯერზე მიიღეთ 30 გრამი ნიგოზი, 20 გრამი ქიშმიში და 20 გრამი უმარილო ყველი; - ორ-სამ ლიტრა წყალში მოადუღეთ ალოეს 1-2 ფოთოლი. მიღებული ნაყენით დავიბანოთ თავი და რამდენჯერმე დავიზილოთ სხეული; ქრონიკული თავის ტკივილის დროს: - თავი დავიბანოთ წყლით, რომელშიც მოხარშულია გარეული ოხრახუში; - ყოველი ჭამის წინ ნახევარი საათით ადრე დავილით ორი სუფრის კოვზი კარტოფილის ახალ-ახალი წვენი. - ერთ სუფრის კოვზ მრავალძარღვას დავასხათ ერთი ჭიქა მდუღარე წყალი, დავდგათ 10-12 წუთით და 1/2 ჩაის კოვზით დავლით დღეში ორჯერ. - ლიმონის კანი დავიდოთ საფეთქლებზე. - ყურებში ჩავიდოთ ჭარხლის წვენი დასველებული ბამბა; - საფეთქლებზე დავიდოთ გაჭრილი ხახვი; - შუბლი შევიკრათ კომბოსტოს ფოთლით. ბავშვებში თავის ტკივილის დროს: დიდი რაოდენობით გამომშრალი ყვითელი ოქროსცოცხა მოვთავსოთ ბამბის

ქსოვილში და გავაკეთოთ მისგან სასთუმალი. ავადმყოფი ბავშვი დავანვინოთ ერთი ღამე ამ სასთუმალზე, შემდეგ ბალახი მოვადუღოთ და ნაყენით დავბანოთ ბავშვის თავი. ქრონიკული დაღლილობის და უძილობის დროს: - ერთ ჩაის კოვზ თაფლს დავამატოთ ორი ჩაის კოვზი ძმარი და მივილით დღეში სამჯერ; - თავის ტკივილის, უძილობის, ნევროზის, ეპილეფსიის, კლიმაქსის სამკურნალოდ გამოვიყენოთ კატაბალახას ნაყენი ნახარშისა და სპირტიანი ნაყენის სახით; - ერთ სუფრის კოვზ დაქუცმაცებულ კატაბალახას ფესვებზე დავასხათ ერთი ჭიქა ცივი ანადუღარი წყალი. გააჩერეთ 6-8 საათი. განურეთ და დიდებმა მიიღეთ ერთი სუფრის კოვზი დღეში სამჯერ, პატარებმა - ერთი ჩაის კოვზი ასევე დღეში სამჯერ; - ნახარშ ერთ სუფრის კოვზ დაქუცმაცებულ ფესვებს დაასხით ერთი ჭიქა მდუღარე წყალი, ადუღეთ 15 წუთი დაბალ ცეცხლზე, გააჩერეთ 10 წუთი, განურეთ. მოზრდილებმა მიიღეთ ერთი სუფრის კოვზი, ხოლო პატარებმა ერთი ჩაის კოვზი დღეში სამჯერ. უძილობის მკურნალობა: სამი ჩაის კოვზი ვაშლის ძმარი აურით ერთ ფინჯან თაფლში. მიიღეთ ძილის წინ ორი ჩაის კოვზი. პახმელის სამკურნალოდ: ერთ ჭიქა წყალში გახსენით პიტნის 20 წვეთი და დალიეთ უზმოზე ან ერთი ჭიქა თბილი რძე. სკლეროზის დროს: 250 გრამი თეთრი ხახვი, 300 გრამი ნატურალური თაფლი, 250 გრამი თეთრი ხახვის წვენი გახსენით 300 გრამ ნატურალურ თაფლში. მიიღეთ ერთი ჩაის კოვზი დღეში სამჯერ ჭამის წინ ერთი საათით ადრე. განკურნების დროა 4 თვე. ორი თვის შემდეგ საჭიროა შეისვენოთ ორი თვით. შემდეგ ეს პროცესი გავიმეოროთ. დაქვეითებული მეხსიერების დროს: განურეთ ხახვი და დაამატეთ შაქარი ან თაფლი თანაბარი რაოდენობით და მიიღეთ დღეში სამჯერ. ჩაინერა ბლექსანდრა (იანუა) მელიქიძე გასული საუკუნის 80-იან წლებში, ასპინძის რაიონის სოფელი ტოლოში

ზოგადი/წონის ერთეულები ქვანი ქართული

- 1 ფუთი = 16 კგ
1 ოყა = 1,36 კგ
1 კოკა = 12 ლ
1 ნიტრა = 10 კგ
1 ჩაფი - 16 ლ
1 საუენი = 2,134 მ
1 არშინი = 0,7112 მ
1 გოჯი = 4,445 სმ
1 ქცევა == 3600 კვ.მ
1 წყრთა = 51-52 სმ
1 მანძილი = 15,5 კმ
1 დლიური = 0,39-0,5 ჰა
1 ხელადა = 2,3 ან 4 ლ
1 თუნგი = 4,5,6 ან 8 ლ
1 ადლი = 2 წყრთა = 101,15 სმ
1 ნაოთხალი = 1/4 კოდი = რაჭაში 8,10 კგ
1 კოდი = საშუალოდ 4 ფუთი
1 ბათმანი = ირანული 3 კგ, ოსმალური 7,3 კგ
1 საპალენე = აქლემის - 224-294 კგ, ცხენის - 147 კგ, ვირის - 65 კგ
1 პირი = დაჭრილი შუშის საზომი = 1/4 საუენი

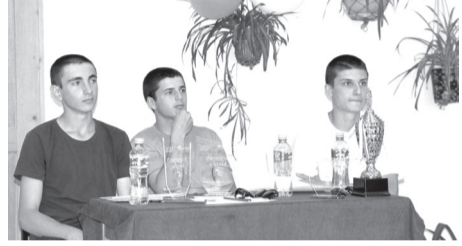
სკოლაში მოქრობას ასპინძის უბანში

„მოდი ვიმოდროთ“ - Let's Move - გლობალური კამპანიის, ასპინძის მუნიციპალიტეტიც შეუერთდა. 23 ივნისს, საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტისა და სასკოლო სპორტის საერთაშორისო ფედერაციის ორგანიზებით ოლიმპიზმის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით კამპანია სახელწოდებით - „მოდი ვიმოდროთ“ (Let's Move) გაიმართა. ასპინძის მუნიციპალიტეტი აღნიშნულ კამპანიას სხვადასხვა სპორტული აქტივობით შეუერთდა, სადაც აქაი ასპინძის სასპორტო გაერთიანებამ მოზარდი სპორტსმენები სიგელებით დააჯილდოვა. საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტისა და სასკოლო სპორტის საერთაშორისო ფედერაციის მთავარ მიზანს წარმოადგენს ამ კამპანიისთვის გლობალური ხასიათის მიცემა, მოსწავლეებისათვის მეტი ჩართულობისკენ მოწოდება და ნახალისება. აღნიშნული კამპანიის მიზანია მოსწავლეების ჯანსაღი ცხოვრების წესის დანერგვა.

რაციის მთავარ მიზანს წარმოადგენს ამ კამპანიისთვის გლობალური ხასიათის მიცემა, მოსწავლეებისათვის მეტი ჩართულობისკენ მოწოდება და ნახალისება.

ახალგაზრდობის აქტიურობისათვის

II დღეს - დებატების I ტური; III დღეს - დებატების ნახევარფინალი და ფინალი. ზოგადად „SKYE HUB“-ის პროექტის „დე-

26 ივნისს ასპინძის კულტურის ცენტრში გაიმართა პროექტის - „დებატები უკეთესი განვითარებისთვის“ - ფარგლებში დებატების ნახევარფინალი და ფინალი. ნახევარფინალში ერთმანეთს დაუპირისპირდა რუსთავისა და ოზორის, დამალისა და ტოლოშის საჯარო სკოლები. დებატების ფინალში ერთმანეთს დაუპირისპირდა რუსთავისა და ტოლოშის საჯარო სკოლები და გამარჯვება რუსთავის საჯარო სკოლამ მოიპოვა. „დებატები უკეთესი განვითარებისთვის“ პროექტის ფარგლებში მონაწილეობას იღებდა ასპინძის მუნიციპალიტეტის 8 საჯარო სკოლის მოსწავლეები, მათ შორის: ასპინძის, რუსთავის, ოზორის, ივერიის, აწყვეტის, ტოლოშის, ნაქალაქევის, დამალის საჯარო სკოლები. პროექტი მოიცავდა სამ დღეს: I დღეს ასპინძის კულტურის ცენტრში ჩატარდა საინფორმაციო შეხვედრა - „რა არის დებატები და როგორ წარვმართოთ იგი“;

ბატები უკეთესი განვითარებისთვის“, მიზანია „ასპინძის მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ახალგაზრდების ჩართვა შემეცნებით/გასართობ აქტივობებში“. „დებატები უკეთესი განვითარებისთვის“ იმართება ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერიასთან თანამშრომლობით და მათი მხარდაჭერით. „SKYE HUB“-ის პროექტი განხორციელდა სამცხე-ჯავახეთის განვითარების ცენტრის „ხარისხიანი სოციალური მომსახურებები - ყველაზე მოწყვლადი ჯგუფების უკეთესი წვდომა“ - პროექტის ფარგლებში, „World Vision“-საქართველოს ფინანსური და ტექნიკური მხარდაჭერით.

„ლექსო, არ დაიკარგები!“

ქველი ნათქვამი
„ვინ დასთვალოს ზღვაში ქვიშა და ან ცაზე ვარსკვლავები, ვინ შეამკოს ლირსეულად ქართულ გიმნაზი მხარ-მკლავები“...
ახლანდელი ნათქვამი
საუკუნე ვათვლევინეთ მაგათ ქალებს ვარსკვლავები, მგონი ისევე მოეწონათ ჩვენი თავ-ფეხ-მხარ-მკლავები.
მისამღერ:
დღეს ჩვენ აშშ-სთან ვართ, - მაგათ ხაფანგში გავებით, ვეღარ გვმეცხვლის ზღაპრები და გვერდზე გვერდება იგავები. ახლა თუგინდ შეიკრიბეთ მთელი ქვეყნის მკითხავეები, ვაითუ მალე ჩამოგვართვან თუ რამ დაგვარჩა ნიფხავეები.
უცხოეთში გაფრენილა ერთ დროს „მენი“ მარო, დღე და ღამე ბებრებთან ვარ მათი მოვლით „ვხარობ“. იქნება შენც ჩამოფრინდე ხელი მამახმარო, რაც დოლარი გამოგვზავნე იქნება იკმარო. თუ არა და მე ჩამოვალ, ერთად გავიხაროთ, განა ფეხებზე მკიდხარ ერთ დროს ჩემი ქმარო.